

ต ศัพท์ (เธอ, หล่อน, นาง) ในปริสศัพท์นาม

ต ศัพท์ ใน อิตถीलึงค์ แจกอย่างนี้

วิภัติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	สา ลง สี ปฐมา. เอก. แปลง ต เป็น ส เอา อ กับ สี เป็น อา = สา อ.นาง	ตา ลง โย ปฐมา. พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อา = ตา อ.นาง ท.
ทุติยา	ตํ ลง อํ ทุติยา. เอก. ลง อํ คง อํ ไว้ = ตํ นํ ลง อํ ทุติยา. เอก. แปลง ต เป็น น ลง อํ คง อํ = นํ ชึ่งนาง สุนาง ยึ่งนาง สีนาง ตลอดนาง กะนาง เฉพาะนาง	ตา ลง โย ทุติยา. พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อา = ตา (ที่ขะ อ เป็น อา ลบ โย เสีย) ชึ่งนาง ท. สุนาง ท. ยึ่งนาง ท. สีนาง ท. ตลอดนาง ท. กะนาง ท. เฉพาะนาง ท.
ตติยา	ตาย ลง นา ตติยา. เอก. เอา อ กับ นา เป็น อา = ตาย ด้วยนาง โดยนาง อันนาง ตามนาง เพราะนาง มีนาง ด้วยทั้งนาง ข้างนาง ทางนาง	ตาทิ ลง หิ ตติยา. พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ ที่ขะ อ เป็น อา = ตาทิ ด้วยนาง ท. โดยนาง ท. อันนาง ท. ตามนาง ท. เพราะนาง ท. มีนาง ท. ด้วยทั้งนาง ท. ข้างนาง ท. ทางนาง ท.
จตุตถิ	ตสฺสา ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ส เป็น สฺสา = ตสฺสา อสฺสา ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ต เป็น อ แปลง ส เป็น สฺสา = อสฺสา ติสฺสา ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ส เป็น สฺสา เอา อ เป็น อี = ติสฺสา ติสฺสาย ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ส เป็น สฺสาย เอา อ เป็น อี = ติสฺสาย แก่นาง เพื่อนาง ต่อนาง	ตาสฺ ลง นํ จตุตถิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สฺ ที่ขะ อ เป็น อา = ตาสฺ ตาसानํ ลง นํ จตุตถิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สานํ ที่ขะ อ เป็น อา = ตาसानํ แก่นาง ท. เพื่อนาง ท. ต่อนาง ท.

<p>ปัญญาจมี</p>	<p>ตาย ลง สฺมา ปัญจมี. เอก. เอา อ กับ สฺมา เป็น อาย = ตาย แต่นาง จากนาง กว่านาง เหตุนาง</p>	<p>ตาทิ ลง หิ ปัญจมี. พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ ทีฆะ อ เป็น อา =ตาทิ แต่นาง ท. จากนาง ท. กว่านาง ท. เหตุนาง ท.</p>
<p>จัญฉลี</p>	<p>ตสฺสา ลง ส จัญฉลี. เอก. แปลง ส เป็น สฺสา = ตสฺสา อสฺสา ลง ส จัญฉลี. เอก. แปลง ต เป็น อ แปลง ส เป็น สฺสา = อสฺสา ติสฺสา ลง ส จัญฉลี. เอก. แปลง ส เป็น สฺสา เอา อ เป็น อี = ติสฺสา ติสฺสาย ลง ส จัญฉลี. เอก. แปลง ส เป็น สฺสาย เอา อ เป็น อี = ติสฺสาย แห่งนาง ของนาง เมื่อนาง</p>	<p>ตาสฺ ลง น จัญฉลี. พหุ. แปลง น เป็น สฺ ทีฆะ อ เป็น อา = ตาสฺ ตาสานํ ลง น จัญฉลี. พหุ. แปลง น เป็น สานํ ทีฆะ อ เป็น อา = ตาสานํ แห่งนาง ท. ของนาง ท. เมื่อนาง ท .</p>
<p>สັตตมี</p>	<p>ตายํ ลง สฺมี สັตตมี. เอก. แปลง สฺมี เป็น ยํ ทีฆะ อ เป็น อา = ตายํ ตสฺสํ ลง สฺมี สັตตมี. เอก. แปลง สฺมี เป็น สฺสํ = ตสฺสํ อสฺสํ ลง สฺมี สັตตมี. เอก. แปลง ต เป็น อ แปลง สฺมี เป็น สฺสํ = อสฺสํ ติสฺสํ ลง สฺมี สັตตมี. เอก. แปลง สฺมี เป็น สฺสํ เอา อ เป็น อี = ติสฺสํ ในนาง ไกล้นาง ที่นาง ครั้นเมื่อนาง ในเพราะนาง เหนือนาง บนนาง ณ นาง</p>	<p>ตาสฺ ลง สฺ สັตตมี. พหุ. ลง สฺ คง สฺ ไว้ ทีฆะ อ เป็น อา = ตาสฺ ในนาง ท. ไกล้นาง ท. ที่นาง ท. ครั้นเมื่อนาง ท. ในเพราะนาง ท. เหนือนาง ท. บนนาง ท. ณ นาง ท.</p>

ตัวอย่าง

รณโณ ปเสนทิโกศลสุส มลลิกา นาม เทวี พหุณฺนํ (ชานน)
ปียา **อโหสิ**, **สา** หิ **เตสํ** อุปการํ **อกาสิ** ฯ

อ.พระเทวี พระนามว่า **มลลิกา** ของ **พระราช** พระนามว่า **ปเสนทิ-โกศล** เป็นที่รัก ของ **ชน ท.** มาก ได้เป็นแล้ว, เพราะ **ว่า อ.พระนาง** ได้ทำแล้ว ซึ่ง **อุปการะ** **แก่เขา ท.** ฯ

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.นางกุมาริกา คนหนึ่ง ย่อมถวาย (เทติ) ซึ่งข้าวสวย แก่ ภิกษุ ท., อ.บุญ ท. ย่อมเกิด (อุปปชชติ) **แก่นาง** แน่แท้ ฯ
๒. อ.มารดา ย่อมให้ ซึ่งโอวาท แก่ธิดา ท. เนื่องนิตย, เพราะ **ว่า อ.นาง** ย่อมหวัง (อาสีสติ) ซึ่งความเจริญ **แก่เธอ ท.** ฯ
๓. อ.พระพุทฺธเจ้า ย่อมทรงแสดง (เทเสติ) ซึ่งธรรม แก่บริษัท ท. (ปริสา) ๔, **อ.เขา ท.** ย่อมบรรล (ปาปฺณนฺติ) ซึ่งอริยผล ฯ

ทดสอบการแปลบาลี

๑. เอกิสฺสา อิตฺถิยา ปุตฺโต มโต (ตายแล้ว), **สา** ภิยฺโย ทุกฺขํ ปาปฺณิ (ถึงแล้ว) ฯ

ตอบ.

๒. เอกา นาวา มหาสมุทเท ปกขนุที, จตตารโ ภิกขุ **ตาย**
นีสทิสฺ ๑

ตอบ.

๓. ดิสฺโส อุปาสิกา วิหารํ คจจนฺติ, สตถา **ตาส** ฅมมํ เทเสสิ ๑

๓ ศัพท์ ในปริสส์พพนาม

๓ ศัพท์ ใน นปงสกลิงค์ แจกอย่างนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	ต	ตานิ
ทุติยา	ต น	ตานิ
ตติยา	เตน	เตहि
จตุตถี	ตสฺส อสฺส	เตสํ เตसानํ เนสํ เนसानํ
ปัญจมี	ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เตहि
ฉฎฐี	ตสฺส อสฺส	เตสํ เตसानํ เนสํ เนसानํ
สัตตมี	ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสุ

ตัวอย่าง

นามรูป อนิจจํ, ตณฺหิ อุปปชฺชิตฺวา นิสฺขมฺนฺติ ๑

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ทรัพย์ ในเรือน ของเศรษฐี, ดัสส ถีตา เตน ผลานิ กี
นาดี (ย่อมน้ำ) ๑

๒. อ.ข้าวกล้า ท. งอกขึ้นแล้ว (รูปห่าน) ในนา ของชาวนา,
อ.โค ท. ย่อมเคี้ยวกิน (ขาหนวด) ชั่งมัน ท. ๑

ทดสอบการแปลบาลี

๑. พหุณี จีวรานิ เอกสส ภิกขุสส อุปปชชนติ, โส ตานิ ภิกขุณ
ภขีสุ ๑

ตอบ.

๒. เอกจจสมี กุเล ธนํ นฏฺฐิ, ตํ อนุปุพเพน หานี คจจติ ๑

ตอบ.

